

Šiandien – mėnulio delčia. Saulė teka 7 val. 53 min., leisis 18 val. 14 min. Dienos ilgumas 10 val. 21 min.

Vardadieniai: šiandien – Frida, Fridas, Izaokas, Kleopa, Kleopas, Valys, Valmantas, Valmantė, rytoj – Gedartas, Gedas, Gedautas, Gedautė, Gedbutas, Gedbutė, Gedė, Gedutė, Gedutis, Gelmina, Gelminas, Gelminė, Gelvainas, Gelvarda, Gelvardas, Saulena, Saulenė, Saulenis, Saulė, Saulius, penktadienį – Gilanda, Hilaras, Hilarija, Hiliarija, Raitvilas, Raitvilė, Uršė, Uršulė, Uršulina. Spalio 20 – Pasaulinė statistikos diena. 1791 m. abiejų tautų (Lietuvos ir Lenkijos) tarpusavio įžado paskelbimo diena. Spalio 21 – Pasaulinė orumo diena.

Kiek krepšinio klubas svarbus Prienamams?

Praėjusį trečiadienį Prienuose lankėsi Lietuvos krepšinio federacijos (LKF) prezidentas Vydas Gedvilas ir direktorius Mindaugas Balčiūnas. Federacijos vadovai susitiko su krepšinio klubo „Prienai“ vadovu Mariumi Milaševičium bei rajono savivaldybės vadovais. Pokalbyje dalyvavo ir grupė rajono savivaldybės Tarybos narių.

(Nukelta į 3 p.)

Šiemet Lietuvos krepšinis mini šimtmetį. Jubiliejinis atminimo ženklas – krepšinio kamuolys – papildys ir Prienų rajono savivaldybės dovanų kolekciją.

„Diena buvo dvasinga ir nuostabi...“

Jiežniškiai tęsia Jiežno vardo paminėjimo 530 metų jubiliejui skirtą renginių ciklą. Praėjusį šeštadienį Jiežno seniūnas Algis Bartusevičius kartu su gimnazijos mokytoju, Prienų šaulių kuopos vado pavaduotoju Sigitu Žaliu vietos bendruomenę ir bičiulius iš kitų rajono mokyklų bei įvairių Lietuvos miestų pakvietė į 15 kilometrų žygį.

Gausiai susirinkę žygeiviai, o jų buvo gerokai per du šimtus, žygį pradėjo nuo Dukurnonių, dar kitaip vadinamo Paukščių, piliakalnio. Įveikdami maršrutą jie ne tik gėrėjosi gražiu kraštovaizdžiu, bet ir aplankė istorines krašto vietas, pagerbė iš Sobuvos, Anglininkų, Liciškėnų bei kitų aplinkinių kaimų kilusių Lietuvos savanorių, partizanų ir šaulių atminimą, susitiko su vietos bendruomenių žmonėmis ir kraštiečiais. Tarp jų buvo nemažai žygeivių, norinčių pakeliauti vaikystės takais ar padėti savo vaikams, anūkams geriau pažinti giminės šaknis. O seserų Nijolės ir Linos še-

Uždegamos atminties žvakelės Anglininkų kapinaitėse.

mos visus priėmė ir visada svetingumu garsėjusioje tėvų – Marijos ir Jono Mikalauskų sodyboje.

Kitas šiltas žygio dalyvių sutikimas vyko Kupčiūnų sodyboje Anglininkų kaime. Na, o baigėsi žygis Jiežne, kur laukė tradicinė šaulių virta košė ir žygio dalyvių pažymėjimų įteikimas.

Kraštietės, žurnalo „Kelionės ir pramogos“ redaktorės, Mato Šal-

čiaus premijos laureatės Onutės Nosevičienės nuomone, diena buvo labai dvasinga ir nuostabi. Jai pritarė ir daugiau kalbintų keliauninkų, besidžiaugusių savomis patirtimis.

Daugiau apie išskirtines žygio ir susitikimų akimirkas bei dalyvių išpūdžius – kitame „Gyvenimo“ numeryje ir www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrasticgyvenimas

Žemės sklypų savininkų (naudotojų) dėmesiai

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – ESO) atliko 10 kV elektros oro linijų apžiūrą, kurių metu buvo patikrinta, ar šių elektros oro linijų apsaugos zonos (toliau – Apsaugos zona) nėra augančių medžių, keliančių pavojų elektros tinklui.

Vadovaujantis Elektros tinklų apsaugos taisyklėmis, ESO turi teisę kirsti elektros tinklams pavojų keliančius medžius, augančius Apsaugos zonoje už elektros tinklų prosynos ribų, suderinęs kirtimą su miško savininku (valdytoju).

Žemiau nurodytų žemės sklypų savininkams (naudotojams) nebuvo išsiųsta informacija dėl medžių kirtimo derinimo, kadangi viešajame registre nesutvarkyti nekilnojamojo turto paveldėjimo dokumentai, nėra arba netinkamai deklaruota gyvenamoji vieta.

Prašome lentelėje išvardintų žemės sklypų savininkus (naudotojus) per 10 k. d. informuoti ESO (1852 arba el. p. info@eso.lt) apie jų gyvenamąsias vietas, kad galėtume raštu suderinti pavojų keliančių medžių kirtimą.

Sklypo unikalus Nr.	Sklypo adresas
440023246062	Prienų r. sav., Balbieriškio sen., Pabrascių k., Sklypo nr. 611
692500030029	Prienų r. sav., Balbieriškio sen., Žiegdrių k., Sklypo nr. 29
692500030068	Prienų r. sav., Balbieriškio sen., Žvyrynų k., Sklypo nr. 68
692500030072	Prienų r. sav., Balbieriškio sen., Žvyrynų k., Sklypo nr. 72
692500030069	Prienų r. sav., Balbieriškio sen., Žvyrynų k., Slėnio g. 16
694500020006	Prienų r. sav., Prienų sen., Naravų k., Sklypo nr. 6
694500020042	Prienų r. sav., Prienų sen., Naravų k., Nemuno g. 2

SKLYPŲ SAVININKŲ DĖMESIUI!

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (ESO) pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą (2019-06-06, Nr. XIII-2166) nuostatas kiekvienam elektros tinklui ir elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūrai įregistruos apsaugos zoną (jeigu iki įstatymo įsigaliojimo tai nebuvo įgyvendinta). Šiuo metu Energetikos ministerijai yra pateiktas elektros tinklų teritorijų planas, Susisiekimo ministerijai – ESO elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonų planas. Kviečiame su planų sprendiniais susipažinti ESO bendrovės internetinėje svetainėje www.eso.lt/apsaugoszonos.

Prienų malūnininko 2 p.
Bagranskio šeimos istorija

Pratimai 4 p.
protui pamankštinti

„Saugau.
Myliu.
Branginu...“

UAB „TAUROLIS“
BRANGIAI PERKA
Bulius, telyčias, karves.
Atsiskaitome iš karto. Mokame
6 ir 21 proc. Vežame į Lenkiją.
Tel. 8 687 73 691

Prienuų malūnininko Bagranskio šeimos istorija (III d.)

Išlikę gyvi

Kartą pagyvenusi moteris viename JAV aerouostų stebėjo ekrane ant sienos rodomas per Holokaustą nužudytų vaikų nuotraukas. Staiga ji suriko: „Aš esu ta mergaitė nuotraukoje! Aš gyva!“ Netrukus moteris paskambino projekto kuratoriams ir pasakė, kad maža mergaitė pievoje, tai – ji, išgelbėta Lietuvos žydaitė Rosian Bagranskytė. „Aš esu gyvas įrodymas, kad stebuklai įvyksta...“ Ją pakvietė į TV laidą, ir taip pasaulis sužinojo Rosian ir jos tėvų išsigelbėjimo istoriją.

Rosian su mama Gerta įamžintos ir Kaune, ant Mickevičiaus g. 30 namo sienos.

Paulius gimė 1906 m. sausio 24 d. Prienuose, malūnininko Zelmano ir Amalijos Mejer Bagranskių šeimoje. Pradinį išsilavinimą įgijo Prienuų žydų mokykloje. Sprendžiant iš pirmojo Nepriklausomos Lietuvos paso išdavimo datos, Pauliaus tėvai gyveno Prienuose bent jau iki 1923 metų. Nežinoma, kokią gimnaziją jis baigė, tačiau vėliau įgijo teisininko specialybę universitete, baigė karininkų mokyklą ir gavo leitenanto laipsnį. Vėliau tapo klestinčios Ratnerio ir Bagranskio tekstilės pramonės bendrovės dalininku Kaune.

Traukinyje, vykdamas namo iš Klaipėdos, susipažino su gražuole Gerta Chason, kuri lankė gimines Lietuvoje. Gerta gimė 1908 m. rugpjūčio 8 d. Karaliaučiuje, tačiau augo Gdanske. Tarpukariu jos tėvai apsigyveno Lietuvoje. Gerta studijavo Paryžiuje ir Berlyne, tapo pianiste, kartais pasirodydavo ir kaip šokėja savo sesers, profesionalios šokėjos, trupėje. Meilė iš pirmo žvilgsnio netrukus jaunus žmones nuvedė į Alytaus sinagogą ir 1935 m. sausio 24 d. jie susituokė (biografijoje nurodyta kita santuokos data – 1934 09 04, tačiau mano surastose pažymose jie susituokė 1935 m., – aut. past.) Tų pačių metų spalio 23 d. Kaune gimė jų pirmagimė dukrelė Rosian. Šeima gyveno Pauliaus tėvo Zelmano Bagranskio įsigytame name Kaune, o vasaras leido išsinuotomame vasarnamyje Kulautuvoje.

Europoje tvyrojo karo grėsmė, vieni po kitų Bagranskių ir Chasonų giminės emigravo į Palestiną. Paulius Kanadoje nusipirko žemės, išsiėmė užsienio pasus ir visas, tačiau Vokietijai užpuolus Lenkiją, Bagranskiai sužinojo, kad jų kelionė į UK 1940 m. kovo mėn. nebegalima, jų Britanija nebeįsileidžia. Sovietams aneksavus Lietuvą, Pauliui buvo pasiūlytos lengvosios pramonės konsultanto pareigos Maskvoje. Šios pareigos padėjo Pauliui išgelbėti savo tėvus nuo tremties į Sibirą, ko jis vėliau gailėjosi.

Karas Pauliaus Bagranskio šeimą užklupo Kulautuvoje. Į vasar-

namį atėjo vokiečių karininkas ir mandagiai, bet ryžtingai nurodė tolimesnį gyvenimo taisyklės: nesilankyti jokioje miestelio parduotuvėje, turguje, nebendrauti su žvejais, valstiečiais, niekur neišvykti iš Kulautuvos. Tai skambėjo kaip nuosprendis, pasmerkiantis badui. Bagranskiai nuo bado gynėsi žvejojami Nemune. Tačiau nerimą kėlė Kaune likusių tėvų likimas. Gerta, apsirengusi senais, apdriskusiais drabužiais, apsimitusi kaimiete, išėjo pėsčiomis į Kauną. Uošvių jau neberado. Abu senieji Bagranskiai buvo nužudyti.

Netrukus visus Kulautuvos ir Kauno žydus vokiečiai suvarė į Viliampolės getą. Paulius prisimenuose rašo, kaip jo gražuolė žmona, niekada anksčiau pati nešeimininkavusi, pamėlusiomis rankomis rankiojo šiukšlynę bulvių lupenas ir sugėbėdavo iš jų išvirti valgomą sriubą, pagardintą smulkintais šiaudais ar kitomis iš po sniego iškapstytomis žolelėmis... Mažoji Rosian labiau prisimena ne badą, o nepakeliamą šaltį žiemą nešildomame kambaryje.

Mieste sklido kalbos apie masines žydų žudynes. „Mūsų gyvybes išgelbėjo tik dokumentas, įrodantis, kad esame darbininkai, ir oficialus leidimas gyventi („Lebenschein“), kurį motina išrūpino savo nenuilstamomis pastangomis. Tačiau mano tėvai nebelaukė būsimosios „Vaikų akcijos“ ir nutarė rizikuoti ir bėgti iš geto. Aš turėjau būti pirmoji, nes man grėsė didžiausias pavojus. Buvau šešerių metų amžiaus, o naciai geto vaikus laikė nedarbingais ir dėl to nereikalingais,“ – prisimena Rosian.

Tėvai atidžiai stebėjo, kada pro jų namą praeina sargybinis su šunimi, kada keičiasi jų pamaina, kada prožektoriai apšviečia ties jų namu tvorą. Iškasė po tvorą duobę, per kurią vieną naktį ir išstūmė iš geto dukrą. Už tvoros jos laukė Pauliaus sekretorė Bronė Budreikaitė. Gal mergina ryžosi tokiam drąsiam žingsniui, nes buvo Vilniaus geto komendanto Jokūbo Genso brolienė? Mergaitė buvo slapta pakrikštyta bažnyčioje kaip Irena Budreikaitė.

Tado Vincaičio-Plūgo kūrinys Kaune, Mickevičiaus g. 30. Rosian Bagranskytė su savo mama Gerta.

Deja, bet mergytė be perstojo verkė, tad laikyti ją Kaune savo bute Bronė nebegalėjo ir išvežė į vienkiemį pas pažįstamus žmones. Buvo paskleistas gandys, kad mažoji Irutė (Rosian) yra Bronės nesantuokinė dukra, kurią ji gėdijasi rodyti Kaune.

Išgelbėję iš geto dukrą, Bagranskiai suplanavo ir savo pabėgimą. Pirmiausia dingo Paulius, paskui – Gerta. Paulius su suklastotais dokumentais pasiekė Vilnių, o Gertą Kaune priglaudavo vis kita draugė. Ji, gerai mokėjusi prancūzų kalbą, prisistatinėjo kaip prancūzė šokėja. Ir Gerta, ir jos dukra buvo mėlynakės ir šviesaus gymio, todėl ir nesukeldavo įtarimų dėl tautybės.

Paulių Vilniuje pastebėjo vienas buvęs jo klasės draugas ir jau kitą dieną Bagranskis buvo suimtas ir uždarytas į Lukiškių kalėjimą. Iš ten kelio atgal nebuvo ir tai suprato visi, kas tai žinojo. Didelėmis pastangomis Paulius buvo perkeltas į Vilniaus getą, kuriame įregistruotas kaip „soferis“. 1943 m. rugsėjį jam pavyko pabėgti iš geto ir pasiekti Rudnikų girioje esančius sovietų partizanus. Čia jau buvo suformuotas atskiras būrys, sudarytas vien iš geto pabėgusių žydų, vyrų ir moterų. Paulius, mokantis keturias kalbas, tarp jų ir rusų, buvo paskirtas į štabą vertėju. 1944 m. sausio 29 d. naktį

Paulius ir Gerta Chosen Bagranskiai 1935 m.

partizanų būriai patraukė į pietus nuo Rudnikų girios esantį Kaniūkų kaimą. Į Bagranskio klausimą, ko mes ten einam, vadas atšovė – pamokyti kaimiečių. „Tik ten būdamas supratau, jog mūsų tikslas – sunaikinti visą kaimą kartu su jo gyventojais. Paklausiau, kodėl ketinama taip nežmoniškai žiauriai pasielgti. Man buvo atsakyta, jog taip nusprendė aukščiausioji vadovybė. <...> Maždaug antrą valandą po vidurnakčio Kaniūkų kaimas buvo visiškai sudegintas. Nesimatė nė vienos trobos, nebesigirdėjo nė garso. Matyt, bus sudegė visi žmonės – ir vaikai, ir moterys, ir vyrai, užmušti jų pačių saugotų sproginių aršūnų arba pribagti mūsų vyrų, kai bandė pabėgti iš šio pragaro“; – atsiminimuose apie baudžiamąją akciją 1988 m. rašė Paulius Bagranskis. Jis vienintelis, aprašęs šią žiaurią akciją, paneigė kaimė buvus vokiečių garnizoną. „Dar ir šiandien, daugiau kaip po keturiasdešimties metų, sunku įsivaizduoti ar aprašyti, ką tada mačiau. <...> Žmonės buvo pavargę, bet jų veidai atrodė patenkinti ir laimingi, kad įvykdė užduotį. Tik nedaugelis suvokė, kokios baisios žudynės buvo įvykdytos pervieną valandą. Tie vienetai atrodė prislėgti ir nusiminę, apimti kaltės jausmo. Galbūt tik tie vienetai ir beprisimena Kaniūkų kaimą.“

Po karo Bagranskių šeimos nariai surado vienas kitą, apsigyveno Vilniuje. Gerta dirbo Operos teatre koncertmeisterė, Paulius mėgino atnaujinti verslą. Pasitaikius pirmai progai Bagranskiai emigravo. Po

ilgų, sunkių, badu paženklintų klajonių per visą Europą, tėvai, gelbėdami Rosian nuo bado, paliko ją Vokietijoje vaikų namuose. Gerta ir Paulius apsigyveno Milane. Čia jiems 1947 m. gegužės 3 d. gimė sūnus Joachimis. 1951 m. spalį visa šeima laivu „Independence“ išplaukė į JAV ir apsigyveno Niutone, Masačusetso valstijoje. Rosian Bagranskytė Zerner baigė Kolumbijos universitetą, ištekėjo ir susilaukė dviejų sūnų. Vėliau šeima apsigyveno Bostono rajone, kur Paulius įkūrė Webstone korporaciją. Jis mirė 1996 m. lapkričio 30 d. Masačusetso valstijoje, sulaukęs 90 metų. Gerta mirė 2008 m. gruodį, praėjus keliems mėnesiams po savo šimtojo jubiliejaus.

Janina Leonavičienė

Šaltiniai:

1. Prienuų, Alytaus ir Kauno žydų bendruomenės santuokos, gimimo ir mirties metrikų aktų knygos.
2. Rosian Bagransky Zerner kolekcija, United States Holocaust Memorial Museum (nuotraukos turi CC licencijos pareikščių žymas):
3. issigelbejedyduvaikai.lt, Rosian Bagranskytė-Zerner;
4. Kauno regioninis valstybės archyvas, tarpukario pasų katalogas 1921-1940,
5. LCVA/377/12/478
5. Vilniaus getas, kalinių sąrašas, T1, Vilnius 1996, LCVA F.R-643 ap.5, b.148, l.5;
6. Paul Bagransky, Tël Aviv, Publications of the Museum of the Combatants and Partisans, no. 65-66, December 1988, p. 120-24.

Bagranskių šeima Kaune 1940 m.

Rosian Bagranskytė Zerner su sūnumis ir anūkais

Kiek krepšinio klubas svarbus Prienamams?

(Atkelta iš 1 p.)

Kaip sakė federacijos prezidentas, jie atvyko naujojo klubo vadovo **Mariaus Milaševičiaus** kvietimu, norėdami vietoje susipažinti su esama komandos situacija bei ateities planais. Pasak Vydo Gedvilo, federacija suinteresuota, kad galias tradicijas Prienuose turintis krepšinis gyvuotų, kad klubas rungtyniautų aukščiausioje lygoje.

Susitikimo metu federacijos vadovai išdėstė ir savo poziciją dėl tolimesnio Prienų krepšinio klubo vystymo bei pateikė pasiūlymų dėl „Prienų“ galimybės tapti 3X3 lygos baziniu aukšto meistrisumo klubu. Lietuva, pasak federacijos vadovų, pagal reitingus 3x3 lygoje yra 2-oje vietoje pasaulyje. Dalyvavimas 3x3 varžybose atvertų papildomo finansavimo galimybes per švietimo ir mokslo ministerijos programą. Tai būtų ir papildoma reklama, ir pakata žaidėjams.

Būtent finansinė „Prienų“ klubo situacija Prienų savivaldybei, kaip sakė meras **Alvydas Vaičekauskas**, ir kelia daug galvos skausmo. Labiausiai neramina besivelkanti skolų našta ir balansavimas ant ribos: išliks klubas aukščiausioje lygoje ar ne.

Mero manymu, savivaldybės skiriama suma neturėtų peraugti pusės klubo biudžeto. Bet, kita vertus,

Mindaugo Balčiūno nuomone, „Prienams“ iš verslo surinkti pusė klubo biudžeto – apie 300 000 eurų – yra sudėtinga. Nors naujasis klubo vadovas Marius Milaševičius ir turi vilčių suvienyti verslą, pasirūpinti reklama.

Klubo vadovas taip pat pasidalino mintimis apie tai, kaip sprendžia skolų problemą, pristatė klubo viziją ir išsakė lūkesčius. Jam, beje, ši diskusija buvo labai svarbi ir tuo aspektu, kad rūpėjo išsiaiškinti, kiek klubas yra svarbus federacijai ir Prienamams.

Federacijos vadovai patvirtino savo interesą, kad „Prienų“ klubas išliktų aukščiausioje lygoje. Pokalbyje dalyvavusiems vietos politikams taip pat rūpi, kad klubas žaistų tarp geriausiųjų komandų ir garsintų Prienų vardą. Bet galutinį sprendimą, ar bus atliepta klubo prašymą ir bus ištiesta šiandien taip reikiama pa-

„Prienų“ krepšinio klubo direktorius Marius Milaševičius tiki klubo perspektyva.

galbos ranka, – sprendimą priims Prienų rajono savivaldybės taryba. Svarbus – ir rėmėjų požiūris.

Ramutė Šimukauskaitė

„Prienai“ tęs kelionę Karaliaus Mindaugo taurės varžybose

Karaliaus Mindaugo taurė (Citadele KMT) paaiškėjo paskutinysis grupių etapo dalyvis. Prienų „Labas GAS“ savo aikštėje atsakomąjį mačą prieš „Gargždus“ laimėjo 90:77 (27:25, 19:17, 18:19, 26:16).

Gargždiškiai pirmąjį serijos mačą Palangoje laimėjo 76:67, o tolyn žengė geresnį įmetų ir praleistų taškų santykį surinkusi Prienų ekipa.

Reikalingą pranašumą prieniškiai įgiję buvo dar iki ilgosios pertraukos, tačiau šio ilgai neišlaikė. **Joshua Newkirko** tritaškis trečiajame kėlinyje tarp komandų paliko tik du taškus – 57:59. **Samas Thompsonas** su trečiojo kėlinio sirena dar paleido metimą iš savo aikštės pusės, kuriuo buvo arti tikslo ir galėjo išlyginti rezultatą (61:64).

Prieniškiai mačo eigą perlaužė trimis tritaškiais paeiliui, o **Rokas Gadiliauskas** reikiama pranašumą šeimininkams suteikė dvitaškiu – 77:66. Dar vieną tolimą bombą netrūkus įmetė **Brandonas Brownas** – 80:68.

„Gargždams“ išjudinus puolimą, **Isiah Osborne'as** pelnė dvitaškį su pražanga, **Dominykas Domarkas** pataikė iš toli – 85:74. Likus žaisti 14 sekundžių **Jy'lanas Washingtonas** pataikė tik vieną baudos metimą (90:77), bet nepasisekusi pa-

skutinė svečių ataka lėmė jų žygio pabaigą.

„Labas GAS“ malonia staigmena tapo iki šiol tritaškiais nežibėjęs, bet šį kartą neprametęs **J. Washingtonas** – 27 minutės, 16 taškų (3/6 dvitaškių, 3/3 tritaškių, 1/2 baudų metimų), 6 atkovoti kamuoliai, rezultatyvus perdavimas, 2 klaidos, blokas, 4 pražangos ir 15 naudingumo balų.

Komandos buvo praktiškai lygios ir atkovotais kamuoliais (30:32), ir rezultatyviais perdavimais (18:18), o didžiausią skirtumą tarp jų sukūrė svečiams nekritę tritaškiai – 5/22 (23 procentai). Prienų klubas tokios bėdos neturėjo – 12/26 (46 procentai).

Prieniškiai pateko į A grupę, kurioje susitiks su Utenos „Uniclub Casino – Juventus“, Klaipėdos „Neptūnu“ ir „Wolves“.

„Labas GAS“: **Isiah Osborne'as** 18 (5/6 dvitaškių), **Jy'lanas Washingtonas** 16 (3/3 tritaškių, 6 atk. kam.), **Dominykas Domarkas** (4/6 tritaškių), **Giedrius Bergaudas** (5/6 dvitaškių, 6 atk. kam.), **Brandonas Brownas** (6 atk. kam., 7 rez. perd.) ir **Karolis Giedraitis** po 12.

„Gargždai“: **Joshua Newkirkas** 22 (2/8 tritaškių, 6 rez. perd.), **Šarūnas Beniušis** 15 (6/7 dvitaškių), **Mantas Ruikis** 10, **Julius Kazakauskas** 8 (7 atk. kam.).

LKL.lt informacija

Pildosi kandidatų į merus sąrašas

Darbo partijos Prienų skyrius ir Prienų liberalai (Liberalų sąjūdis) apsisprendė dėl savo lyderių, kurie artėjančiuose savivaldos rinkimuose kandiduos į Prienų rajono savivaldybės mero pareigas.

Ilgametei Darbo partijos Prienų skyriaus pirmininkei Rimai Zablackienei pasitraukus iš partijos, praėjusį šeštadienį vykusiame ataskaitiniame-rinkiminiame susirinkime naujuoju Prienų skyriaus pirmininku išrinktas **Gintautas Sodaitis**, iki tol ėjęs skyriaus pirmininko pavaduotojo pareigas. Jis ir patvirtintas kandidatu į merus 2023 m. savivaldos rinkimuose.

Prienų liberalai (Liberalų sąjūdis) kandidatu į merus siūlo **Paulių Minajevą**, AB „Prienų šilumos tinklai“ direktorių.

„Gyvenimo“ informacija

Projektas „Geometrija judesyje“ pakvietė į Estiją

Spalio 1–7 dienomis Estijoje, Narvos mieste vyko projekto Erasmus+ susitikimas, kurio tema „Geometrija judesyje“. Projekto partneriai: Čekijos, Portugalijos, Lietuvos ir Estijos atstovai. Mokiniai apsigyveno šeimose, kurios rūpinosi svečiais visą projekto savaitę.

Pirmą dieną buvome svetingai sutikti Narvos gimnazijoje. Apžiūrėjome mokyklą, klausėmės jaunųjų atlikėjų koncerto, projekto dalyviai žaidė susipažinimo žaidimus. Vyko veiklos tarptautinėse grupėse. Prie jūros, paplūdimio smėlyje, mokiniai braižė nurodytas geometrines figūras-paveikslėlius. Mokykloje vyko robotikos pamoka, geografijos viktorina apie projekte dalyvaujančias šalis, žaidėme judriuosius matematinius žaidimus, futbolą... Buvo organizuotas orientacinis žygis po Narvos miestą. Aplankėme ant upės kranto stovinčią Narvos pilį, pasisėmėme istorijos žinių. Smagios pramogos visų laukė Narvos Noorus akvaparke.

Nors rudeniškas oras nelepino, autobusu nukeliavome ir į Talino senamiestį... Lyjant lietui, pavaikščiujome nuostabiomis Talino gatvelėmis, pasigrožėjome miesto Rotuše. Tačiau labiausiai įsimintina kelionės dalis – viešnagė Proto Invention Factory išradimų fabrike. Tai –

interaktyvus pramogų, mokslo ir virtualios realybės centras. Čia galima skristi oro balionu, atsisėsti už pirmojo pasaulio automobilio vairo, pasivaikščioti vandenyno dugnu, užlipti ant skraidančio dviračio... Taip greitai prabėgo laikas tyrinėjant visiškai naują paslaptingą nuotykių pasaulį.

Baigiantis susitikimui, visi susirinkome į šventinę vakarienę, kurioje mokiniai ir mokytojai apsikeitė suvenyrais, dovanėlėmis, o visiems projekto dalyviams buvo įteikti projekto sertifikatai.

Džiugu, kad mokiniai turėjo galimybę prisiliesti prie kitos šalies kultūros, pagilino anglų kalbos žinias, mokėsi tolerancijos, supratimo. Jiems patiko šiltas ir artimas bendravimas, rytai ir vakarai, praleisti kartu su estų vaikais, su kiekvienos dienos nuotykiomis ir istorijomis...

Baigiamasis projekto susitikimas vyks gegužės mėnesį Lietuvoje.

Lina Suchorukovienė

Nelegalius gręžinius galės įteisinti lengviau ir pigiau

Seimas po pateikimo pritarė, kad gyventojai galėtų įteisinti savo nelegalius vandens gręžinius, net jeigu yra prisijungę prie centralizuoto vandens tiekėjo. Be to, padidinus gręžinio įteisinimo procedūros rengėjų konkurenciją, biurokratiniai formalumai žmonėms kainuos pigiau. Tais atvejais, kada požeminio vandens išteklių naudojimui nereikalingas leidimas, gręžinio dokumentus į Lietuvos geologijos tarnybą galėtų nusiųsti ir pats gręžinio savininkas.

Įstatymo pakeitimas aktualus Rusijos agresijos prieš Ukrainą kontekste, kai alternatyvus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu tampa strategiškai svarbus.

Jaunimo skveras Tinklas

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Pavojai, tykantys internete, ne visada lieka tik internete...

Siekiant išsiaiškinti paauglių nuomonę apie internete kylančias grėsmes ir saugų elgesį virtualioje erdvėje, 2020 m., vykdant Saugosnio interneto projektą, Nacionalinės švietimo agentūros užsakyta visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“ atliko kiekybinį internetu besinaudojančių paauglių tyrimą, kurio metu paaiškėjo, jog beveik kas antras jaunuolis internete yra susidūręs su vienokiomis ar kitokiomis grėsmėmis.

Dėl paskutinių dešimtmetį vykusio išmaniųjų technologijų proveržio jaunoji karta tikriausiai jau nėra mačiusi pasaulio be kompiuterių, telefonų ar interneto, ji netgi yra vadinama interneto ir socialinių tinklų karta. Tačiau dažnas jaunuolių susidūrimas su virtualiomis grėsmėmis verčia susimąstyti, ar ta karta išties „pažiūrta“ internetą ir žino, kaip jame elgtis?

Anot Rytų reguliavimo tarnybos (RRT) Skaitmeninių paslaugų departamento Saugosnio interneto skyriaus patarėjo **Viliaus Nakučio**, 2020 m. Saugosnio interneto projekto apklausos rezultatai rodo, jog 73 proc. apklaustų 14–18 m. asmenų pripažįsta, kad internete slypi grėsmės ir pavojai ir tik 9 proc. turi priešingą nuomonę. Absoliuti dauguma (94 proc.) respondentų mano žinančius, kaip saugiai naudotis internetu, tačiau tik 38 proc. pareiškė tvirtai žinantys, kaip tai daryti. „Mūsų bendravimas su jaunimu patirtis rodo, kad jaunesnioji karta pasitiki tu, kas vyksta virtualioje erdvėje, todėl jaunuoliai dažnai net nesusimąsto, kaip reikia elgtis (ar nesielti) internete, kad jame galėtų būti saugūs“, – sako V. Naktus.

Nors Lietuvos visuomenei, ypač jauniems piliečiams, dar trūksta informacinio raštingumo ir medijų žinių, grėsmės internete nėra naujas reiškinys. Pasak RRT eksperto, dar 1999 metais Europos Komisija inicijavo Saugosnio interneto centrų atsiradimą visose Europos Sąjungos šalyse, kurių pirminis tikslas buvo sukurti saugesnę interneto aplinką vaikams, mokytojams, tėvams bei švesti visuomenę, ypač mokyklų bendruomenes, kaip saugiau naudotis internetu.

Lietuvoje toks centras veikia jau 17 metų, tačiau, vaikams vis daugiau laiko praleidžiant internete bei moderniant technologijoms, grėsmių tik daugėja. Vaikų linijos savanorių mokytojos, psichologės **Jurgitos Smiltės Jasiulionės** teigimu, tuo stebėtis nereikėtų, mat, kaip vaikai bendrauja realiaje gyvenime, taip jie bendrauja ir virtualioje erdvėje. „Naivu tikėtis, kad užauginsime vaikus, kurie nebus susidūrę su grės-

mėmis internete. Lygiai taip pačiai negalime tikėtis, kad mūsų vaikai nepatirs sunkumų realiaje gyvenime. Jie tikrai susidurs su tam tikrais iššūkiais, tad labai svarbu su jais apie tai kalbėtis“, – sako J. S. Jasiulionė.

Internetu tykantys pavojai gali persikelti ir į realų pasaulį. V. Nakučio pastebėjimu, karantinas ypač padidino elektroninio sukčiavimo mastą, kai žmonės praranda savo asmenis duomenis arba pinigus (duomenų vagystės, finansiniai sukčiai ir pan.). O vaikams ir jaunimui labai skauda elektroninių patyčių problematika. „Ir nors patyčių vyksta elektroninėje erdvėje, dažnai jos persikelia ir į realų gyvenimą. Kita problema – seksualinis viliojimas internete, kai bendraamžiu apsimetęs suaugęs asmuo įgyja nepilnamečio pasitikėjimą, paprasčiausiai jį apsinuoginusio, o vėliau dar intymesnių nuotraukų. Jei vaikas/jaunuolis atsisako tai daryti, jis gali būti šantažuojamas, kad apie šias nuotraukas sužinos jo draugai, artimieji. Dar vienas pavojus – eiti į realų susitikimą su savo nauju internetiniu draugu. Tai gali būti ne tas žmogus, kuriuo jis prisistato internete, tad ir pasekmės gali būti liūdnos. Todėl tėvai neturėtų išleisti vaikų į tokius susitikimus, kol patys neįsitikino, kas tai per draugai“, – apie galimybes virtualioms grėsmėms persikelti į realų pasaulį pasakoja RRT atstovė.

Kita vertus, kaip pastebi psichologė J. S. Jasiulionė, iš tiesų visai nesvarbu, ar patyčių vyksta realiaje gyvenime, ar elektroninėje erdvėje, jos vis tiek vienaip ar kitaip „per smelkia“ visą jaunuolio kasdienybę. Pasak Vaikų linijos atstovės, būtent patyčių ir sekstingas (**sekstingas** – tai virtuali grėsmė, kai asmenys internetinėje erdvėje, socialiniuose tinkluose dalijasi intymaus turinio vaizdais bei žinutėmis, kurie dažnai būna paviešinami, – aut. p.) yra viena dažniausių virtualiame pasaulyje kylančių problemų, su kuriomis į emocinės pagalbos tarnybą kreipiasi jaunuoliai.

Beje, nepaisant to, kad internete nukenčia ir berniukai, ir mergaitės, Vaikų linijos patirtis rodo, jog su seksualinio pobūdžio pavojais daugiau-

Vaikų linijos atstovė, psichologė Jurgita Smiltė Jasiulionė.

sia susiduria paauglės. Jos kur kas dažniau sulaukia įvairių intymių kvietimų, pasiūlymų, prašymų atsiųsti intymaus turinio nuotraukų ir pan. nei vaikinai.

Paklausta, ką jaunoji karta turėtų žinoti apie saugų elgesį internete ir kaip išvengti jame tykančių pavojų, psichologė pastebi, jog vaikai išties nemažai žino, kaip saugiai elgtis virtualioje erdvėje, tačiau jauną žmogų ypač veikia emocijos ir, kai jos paguna jauną asmenybę, budrumas ir saugumo instinktas sumažėja ar visai dingsta. Todėl svarbu, kad saugaus elgesio internete taisyklės žinotų ne tik vaikai, bet ir tėvai. Ir ne tik žinotų, bet ir jas „diegtų“ savo atžalos nuo jauno amžiaus, lygiai taip pat, kaip tai daro prieš išleidžiamą į gatvę. „Kai vaikui duodame žiūrėti filmukus, kai jis pats jau „lenda“ į „Youtube“ ir pan., tėvai turi pradėti kalbėti apie saugų elgesį internete. Tai yra nuolatinis procesas, kuris turi prasidėti nuo ankstyvo amžiaus, nes šiais laikais vaikai tikrai labai anksti pradeda naudotis technologijomis“, – sako J. S. Jasiulionė.

Visgi, jeigu nutiko taip, jog virtualioje erdvėje jaunuolis susidūrė su sukčiais, priekabautojais, patyčiomis ir kitomis problemomis, nereikia vaikų barti ar kaip nors bausti. Tokiu atveju labai svarbu rasti žmogų, su kuriuo jauna asmenybė galėtų pasikalbėti. Tai gali būti tėvai, mokytojai, socialiniai pedagogai, psichologai, kiti specialistai, o jeigu tokio žmogaus šalia nėra, emocinę paramą galima gauti, paskambinus į Vaikų ar Jaunimo linijas.

„Vaikas nėra kaltas dėl kitų žmonių netinkamo elgesio, todėl, įvykus kokiai nors nemaloniai situacijai internete, labai svarbu vaiko neiždinėti ir niekuo jo nekaltinti. Tokiais atvejais ypač svarbu, kad tėvai ar kiti suaugusieji būtų prieinami pokalbiams, vaikų nesmerktų ir nebaustų, o padėtų jiems išspręsti sunkumus. Kai vaikas žino, kad jo laukia neigiamos pasekmės ir bausmės, kreiptis

pagalbos darosi labai baisu, tuomet jis bando sukurti pats. Deja, tėvai iki šiol labai dažnai baudžia vaikus dėl kilusių sunkumų internete: atima kompiuterį, telefoną ar neleidžia naudotis internetu. Reikėtų suprasti, jog, kaip ir gyvenime, taip ir virtualiame pasaulyje vaikai smalsauja ir tyrinėja“, – patarimais, kaip padėti internete nukentėjusiems vaikams, dalijasi psichologė.

J. S. Jasiulionė taip pat atkreipia dėmesį į atvejus, kai internete pažeidžiamos vaikų teisės: jaunuoliams yra grasinama, daromas spaudimas daryti tam tikrus dalykus ar platinami jų duomenys. „Tokiais atvejais galima įtarti, jog yra vykdomas nusikaltimas, todėl būtina kreiptis į teisės saugos institucijas. Jeigu kreiptis tiesiogiai nedrąsu, tai galima padaryti ir internetu, adresu: www.epalicija.lt“, – sako Vaikų linijos atstovė.

Svarbu paminėti, jog, naršydami internete, nepilnamečiai asmenys labai dažnai susiduria ir su žalingu turiniu. Žalingas turinys pavojingas tuo, jog jis gali pakenkti fizinei ir psichologinei jaunuolio sveikatai ar netgi gyvybei. Psichologės teigimu, tokio turinio tendencijas dažnai diktuoja laikmetis: dar prieš keletą metų ypač populiari buvo dalintis islamo kovotojų medžiaga, o dabar vaikus pasiekia šiurpūs vaizdai iš karo zonos Ukrainoje. Kaip pastebi psichologė, nepaisant laikmečio diktuojamų tendencijų, pornografinė medžiaga visuomet buvo aktuali, o socialiniuose tinkluose žalingas turinys neretai slypi tam tikrose grupėse, kuriose skatinama badavimas, savivala ir netgi savižudybės.

„Kalbant apie mažiausius, yra svarbu, kad vaikas pasiektų tik tą turinį, kurį atrenka tėvai, taip pat reikėtų riboti prie ekranų leidžiamą laiką. Vaikams augant, svarbus tampa edukacijos momentas: internete būti kartu ir atsakyti į vaikams kylančius klausimus, padėti suprasti, kas yra saugu ar nesaugu internete, susikurti naudojimosi įrenginiais ir internetu taisyklės. Galima taikyti ir technines interneto turinio filtravimo priemones, tačiau jos nepakeis bendravimo ir saugumo taisyklių mokymo. Reikia padarinti vaiką visuomet pasisakytį suaugusiajam, jei kas nors internete privertė jį jaustis blogai, kviečia susitikti, dalintis asmenine informacija ar nuotraukomis. Patarti vaikams nesidalinti asmenine informacija su nepažįstamaisiais, elgtis pagarbiai, neižeidinėti, priminti vaikui, kad tai, kas yra nepriimtina realiaje pasaulyje, yra netinkama ir internete. Taip pat svarbu išmokyti vaikus kritiškai vertinti informaciją, su kuria susiduria internete, paaiškinti, kaip ieškoti patikimos informacijos“, – apie vaikų edukacijos būdus pasakoja V. Naktus.

Anot RRT eksperto, nors tyrimai rodo, jog dauguma (90 proc.) 5–18 m. vaikus auginančių tėvų laikosi nuomonės, kad internetas gali kelti grėsmę jų atžalai, tik 75 proc. tėvų nuolat domisi, ką jų vaikas veikia internete.

Tiesa, V. Nakučio pastebėjimu, pastaraisiais metais matoma teigiamą tendenciją – kuo toliau, tuo labiau tėvai supranta išmaniųjų technologijų įtaką savo vaikams, todėl vis labiau domisi neigiamomis technologijų pasekmėmis, kokie pavojai ten tyko ir svarbiausia – ką daryti, norint jų išvengti.

Rimantė Jančauskaitė

Pratimai protui pamankštinti

Puiki proto mankšta yra nauja, neįprasta ir sudėtinga veikla. Ji leidžia pagerinti atmintį, dėmesio koncentraciją, nuotaiką, gyvenimo kokybę. Atlikdami šiuos ir panašius pratimus galime teigiamai keisti savo protinius gebėjimus. Pratimai:

- **Lavinkite nedominuojančią ranką.** Pabandykite kai kuriuos įprastus darbus atlikti nedominuojančia ranka: valykite dantis, valgykite, naudokitės kompiuterio pele ir atlikite kitus darbus. Dominuojanti ranka – kai esame dešiniarankiai, o darbus atliksime kaire ir atvirksčiai. Iš pradžių tai gali atrodyti per sunku, tačiau būtent todėl tai ir yra mankšta smegenims. Taip suaktyvinsite smegenis.

- **Atlikite kasdieninius veiksmus užsimerkę.** Pvz., maudydamiesi duše, plaukite galvą ar rūšiuokite skalbinius užsimerkę. Tai paskatins naujų nervinių jungčių smegenyse formavimąsi. Tik nedarykite užsimerkę nieko, kas gali būti pavojinga.

- **Darykite dalykus aukštyn kojomis ar atbulai.** Tam nebūtina atsisoti ant galvos. Tiesiog pažvelkite į dalykus aukštyn kojomis, pvz., atvirksčiai segėti savo rankinį laikrodį. Tai paskatins smegenis geriau padirbėti kaskart, kai norėsite sužinoti, kiek valandų.

- **Išbandykite naujus dalykus. Tai gali būti tai, ko anksčiau nesate darę.** Kelionė į nepažįstamą šalį, paragaukite nepažįstamų patiekalų, išbandykite jums visiškai netinkantį hobį. Pvz., vietoje mėgstamo laisvalaikio prie televizoriaus išrašykite į šokių būrelį ar kažką jums nepriimtino. Naujos patirtys skatina dopamino („motyvacijos hormono“) gamybą, kuris skatina ir naujų neuronų jungčių smegenyse susidarymą.

- **Knygas skaitykite garsiai.** Skaityti ir klausyti galite su vaikais, draugais ar antra puse pasikeisdami, arba pakeisti skaitymą audio knygų klausymu. Tai kitaip įdarbins jūsų vaizduotę. Mokslinei įrodyta, kad perskaitytas, išstartas ar išgirstas žodis „įžiebta“ skirtingas smegenų sritis. Pamėginkite įvairiomis formomis.

- **Bendraukite su įvairiais žmonėmis.** Nes tai darydami kaskart savo protui atveriate naujas idėjas ir kitokius mąstymo būdus. Bendraukite ne su tokiu pačiu, bet skirtingų pomėgių, interesų, profesijų, kitokios socialinės ir kultūrinės aplinkos žmonėmis. Tai bus tikras iššūkis dabartiniam jūsų mąstymo modeliui, o taip pat dar stimuliuos ir psichinį augimą.

- **Keliaukite nepramintais takais.** Kas dieną mūsų smegenys paprastai veikia autopilotu ir sulaukia tikrai nedaug paskatinimo veikti. Sakoma, kad Bilas Geitsas iš darbo kasdien grįžta kitu keliu taip norėdamas pajavairinti smegenų veiklą. Kaskart pasirinkę nepažįstamą kelią aktyvuojame vis kitas smegenų dalis. Keliauti galite įvairiomis priemonėmis ir būdais.

- **Neikite lengviausiu keliu.** Atsispirkite įpročiui „guglinti“ ir pasitelkite savo smegenis. Patyrinėkite tikrą žemėlapij, vadovaukitės ženkais ar paklauskite kelio praeivių. Štai Londono taksi vairuotojai privalo išiminti 25 tūkst. gatvių. Taip jie išpūdingai įdarbina savo smegenis. Tyrimai rodo, kad Londono taksistų hipokampus (smegenų dalis, atsakinga už atmintį) yra žymiai didesnis nei įprastai turi kiti žmonės.

Parengė Romualda Bartulienė

Gyvenimas – šeimai apie sveikatą

Nauji reikalavimai slaugai užtikrins geresnį prieinamumą ir kokybę

Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) iniciatyva, nuo spalio mėnesio keičiasi palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos reikalavimai. Tai leis užtikrinti geresnę stacionarinės slaugos kokybę. Pagal naują tvarką, nepriklausomai nuo to, kokia liga serga pacientai, jiems bus teikiama palaikomojo gydymo ir slaugos paslauga, jeigu jie negali savimi pasirūpinti ir jiems reikalinga nuolatinė sveikatos priežiūros specialistų priežiūra. Naujoji tvarka sureguliuos ir slaugytojų bei slaugytojų padėjėjų darbo krūvius, tokiu būdu saugant juos nuo perdegimo.

„Kaip rodo praktika, dauguma pacientų renkasi slaugos paslaugą gauti savo namuose, nes, kaip sakoma – „namų ir sienos gydo“. Atsižvelgiant į tai, siekiama, kad pacientai būtų hospitalizuojami slaugos paslaugoms stacionare tik tuomet, kai nebus galimybės būtinų slaugos paslaugų suteikti paciento namuose. Dėl to ir imtasi pokyčių ne tik slaugos namuose plėtroje, kuri gerai vertinama gyventojų, bet ir palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugų stacionaruose“, – sako sveikatos apsaugos viceministrė **Danguolė Jankauskienė**.

Ji atkreipia dėmesį, kad hospitalizavus pacientą į palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugą teikiančią įstaigą, kas 30 dienų bus vertinama galimybė slaugyti pacientą namuose.

Augantį poreikį gauti slaugos paslaugas namuose rodo ir Valstybinės ligonių kasos (VLK) turimi duomenys – šiuo metu ambulatorinės slaugos paslaugos namuose yra teikiamos bene dvigubai daugiau pacientų (43430) nei stacionaruose (22910). Pasak ligonių kasų specialistų, tikėtina, kad atotrūkis tarp šių paslaugų tik didės, nes ambulatorinių slaugos paslaugų namuose vartojimas auga kasmet. Pavyzdžiui, jei pernai buvo suteikta 1 mln. 181 tūkst. tokių paslaugų, tai per šiuo metų devynis mėnesius – jau 1 mln. 328 tūkst.

Naują tvarką taip pat nustatyti gydymo įstaigose palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugą teikiančių sveikatos priežiūros specialistų krūviai (iki šiol krūviai buvo tik rekomendaciniai) – pacientais rūpinsis daugiau slaugytojų ir slaugytojų padėjėjų. Tai padaryta ne tik siekiant užtikrinti slaugos paslaugų prieinamumą ir kokybę, bet ir norint išvengti darbuotojų perdegimo dėl galimai per didelių krūvių.

Be to, naujieji reikalavimai reglamentuoja, kad stacionare bus skiriamas didesnis dėmesys pacientams, turintiems ir slaugos poreikių, ir sergantiems demencija. Svarbus pokytis, kad dėl specifinės šių pacientų priežiūros, jie bus slaugomi atskiruose tam pritaikytuose padalinuose.

Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugų teikimo stacionaruose pažangą turėtų paspartinti ir finansinė paskata: nuo šiuo metų spalio už pacientams suteiktas palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugas stacionaruose bus atsiskaitoma padidintomis kainomis.

Už bendrosios slaugos paslaugas nuo spalio 1 dienos su gydymo įstaigomis bus atsiskaitoma beveik 50 proc. didesne bazine kaina – 68,06 euro už lovadienį. VLK turimais duomenimis, praeitais metais šių paslaugų buvo teikiama daugiausia – jos sudarė daugiau nei 96 proc. visų slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugų. Be to, net 64 proc. padidinta vegetacinės būklės pacientų slaugos paslaugų kaina: už lovadienį bus mokama 97,02 euro. Įvesta ir nauja paslauga – demencija sergančių pacientų slauga, vieno šios paslaugos lovadienio bazinė kaina sieks 91,08 euro.

Atkreipiame dėmesį, kad padidintomis palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugų kainomis bus atsiskaitoma su tomis sveikatos priežiūros įstaigomis, kurios atitiks naujus paslaugų teikimo reikalavimus. Atitiktį turės įvertinti Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie SAM.

Svarbiu postūmiu teigiamiems pokyčiams turėtų tapti sprendimas padidintomis kainomis atsiskaityti ir su tomis palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugas teikiančiomis gydymo įstaigomis, kurios su teritorine ligonių kasa pasirašytų susitarimą, pagal kurį išpareigotų pereinamuoju laikotarpiu, t. y. ne ilgiau nei per 3 mėnesius, atitikti naujus reikalavimus.

Visos palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugas teikiančios ar siekiančios teikti gydymo įstaigos turės atitikti naujus reikalavimus iki 2024 m. sausio 1 dienos.

SAM Spaudos tarnybos ir VLK informacija

Būti geram – gera, smagu ir naudinga

Ar tikrai reikia lipti per kitų galvas, kad gyvenime sektųsi, o gerais darbais išgarsėti negalima? Kalifornijos Berklio universiteto profesorius D.Keltneris įsitikinęs, kad žmonės iš prigimties turi polinkį į gerumą, dosnumą ir nesavanaudiškumą, nes žmogus – socialinė būtybė ir šie gebėjimai būtini, kad išgyventume visuomenėje. Taigi, ką mums duoda gerumas?

• **Sveikatą ir optimizmą.** Daugybė gerumo ir jo pasireiškimų mokslo tyrinėjimų liudija, kad, jeigu esame geri, didelė tikimybė, kad būsimė sveikesni, laimingesni ir turtingesni. Pasirodo, kad, kai rimtomis ligomis sergantys žmonės padeda tokiems pat ligoniams, jie geriau jaučiasi, tampa optimistiškesni, o sunkiomis ligomis persirgusiųjų testai rodo aukštesnį humoro jausmą, drąsą ir, žinoma, gerumą. Visos šios savybės padeda įveikti negandas.

• **Protinius gebėjimus ir darbingumą.** Įvairūs netikėti gerumo aktai verčia patiemis tapti geresniais.

• **Ilgamžiškumą.** Ispanų mokslininkai pastebėjo, kad šilti, geraširdiški santykiai su suaugusiais vaikais pratęsia gyvenimą. Buvo išsiaiškinta, kad geri santykiai tėvų šansus ilgiau gyventi padidina 30 proc., palyginti su tais, kurie su artimaisiais konfliktuoja.

• **Gyvenimą be depresijos.** Depresijos tikimybė sumažės, jeigu būsimė geri ne tik žmonėms, bet ir

gamtai! 20 metų stebėjimas parodė, kad gyvenimas tarp medžių, žolės ir gyvūnų nepraėjo veltui.

• **Imunitetą ir truputį laimės.** Kai galvojame apie kitus žmones, ypatingu būdu suaktyvėja smegenų zonos, siejamos su laime ir dar labiau pagerina imuninės sistemos darbą.

• **Sėkmės.** Profesorius ir psichologas R. Wisemanas apibūdindamas sėkmę savo knygoje atskleidė, kad žmonių, kuriuos lydi sėkmė, viena iš savybių – kurti ir palaikyti gerus santykius.

• **Per savaitę – trys geri darbai.** Teigiamas gerumo poveikis kartais būna nenusipėjamas. Kanados psichologai atliko eksperimentą su vaikais paprašydami jų per savaitę atlikti tris gerus darbus. Po mėnesio vaikai susirado dar daugiau draugų, padidėjo jų populiarumas ir pagerėjo pažangumas. Vienas tyrimas trukęs daugiau nei 20 metų nuspėjo, kad tie, kurie gerais darbais garsėjo vaikystėje, turėjo daugiau galimybių ras-

ti gerą darbą ir gyventi gerai finansškai.

Gerumas visagalis. Žinoma, niekas neverčia būti geram visiems, mes patys turime teisę spręsti. Tačiau pirmiausia pabandykime tapti gerais bent jau sau ir pamatysite, kad neišvengiamai tapsite geresni ir kitiems. Pasirodo, kad tiesiog aktyviai klausytis kitų reiškia girdėti ir suprasti. Pagalvokime apie mus supančius žmones ir padėkokime jiems už jų mažytį gerą darbą (valytojos, vairuotojo, kasininko). Veiksmingai išnaudokime kiekvieną smulkmeną (švarą, ryškesnę šviesą, malonius kvapus ir net internetinę šypsenėlę), kuri padaro mus šiek tiek geresnius. O gal net susidarykime gerų darbų sąrašą...

Ir man, ir jums būti geresniems vienas kitam naudinga. Naudinga miestams, šalims ir pasauliui. Šiandien mes tą pačią juntame, kai pasaulis vienijasi prieš blogį ir vienas kitam padeda.

Parengė Romualda Bartulienė

Spuogai

Pasitaiko atvejų, kai spuogai vargina smakro, kaktos, skruostų zonoje, šalia nosies ar lūpų. Kas skatina spuogų atsiradimą ir kaip jų išvengti? Priežastys

Spuogai žmogaus organizme atsiranda dėl konkrečių priežasčių. Jos gali būti gana nereikšmingos, o kartais įspėti apie vidaus organų ligas.

Spuogų atsiradimą skatina uždegiminiai procesai organizme, hormonų disbalansas, sutrikusi skrandžio bei žarnyno veikla, poodinės erkutės. Nemažai įtakos turi ir stresinės situacijos, nusilpęs imunitetas. Ne reta priežastis – alerginė reakcija į įvairias kosmetines priemones ar maisto produktus.

Svarbi higiena

Tinkama odos priežiūra – geriausias ginklas kovojant su spuogais. Tad į ką atkreipti dėmesį? Veidą derėtų prausiti vėsiu ar + 20–22°C laipsnių vandeniu du kartus per dieną: ryte ir vakare. Nuprausę veidą, odą valykite micelininiu vandeniu ar losjonu, kurio sudėtyje nėra spirito. Tada neperdžiovinsite odos. Šios priemonės pašalina nešvarumus, prakaito likučius ir neleidžia formuotis naujiems spuogams.

Labai svarbus patarimas: nespaukite spuogų, ypač,

jeigu jie skausmingi! Patekus infekcijai, tikėtina atsiras naujų spuogų.

Naudingi 5 produktai

Odos priežiūrai gydytojai dietologai pataria kasdien vartoti penkis maisto produktus. Tai švarus vanduo (jo derėtų išgerti kasdien kuo daugiau, iki 8 stiklinių), alyvuogių aliejus (vitaminas A ir E maitina ir drėkina odą), žaliųjų arbatų (apsaugo nuo uždegiminių procesų), kviečiai ir riešutai (gausios odos ląstelėms reikalingo seleno), mėsa ir žuvis (vertingi baltymai gražina odą).

Spuogų gydymui

Mišinys su tarkuota bulve

1 tarkuotą vidutinio dydžio bulvę sumaišykite su žiupsneliu druskos ir 1 šaukšteliu suplakto kiaušinio baltymo. Šiuo mišiniu užtepkite spuoguotas vietas, palaikykite 15 minučių. Tada nuplaukite šiltu vandeniu.

Žaliosios arbatos nuoviras

Užvirinkite žaliąją arbatą, leiskite jai nusistovėti 10 minučių. Tada suvilgiusioje vatos griežinėliu švelniai nušluostykite odą.

Putinų uogas

Trintomis putinų uogomis užtepkite spuoguotą veidą ir palaikykite 10 minučių. Tada nuplaukite šiltu vandeniu ir patepkite kremu. Būkime gražios!

Veronika Pečkienė

Vegetariška virtuvė

Įdaryti saldieji pipirai daržovių įdaru

Reikės: 4 saldžiųjų pipirų (raudonų arba geltonų), 2 didelių svogūnų, 4 morkų, 4 stiebelių salierų, 1 kuokštelio petražolių, 2–3 skiltelių česnako, 400 g konservuotų pomidorų (savo sultyse), 1 a.š. maltų kalendrų, druskos ir maltų pipirų pagal skonį, augalinio aliejaus kepti.

Morkas ir salierus supjaustykite plonais kubeliais, o svogūnus – griežinėliais ir viską pakepinkite kelias minutes

keptuvėje su aliejumi.

Susmulkinkite plaktuvu pomidorus iki vientisos masės. Smulkiai supjaustykite petražolių lapelius ir sumaišykite su pakepintomis daržovėmis, o stiebelius atidėkite į šalį. Taip pat sudėkite išpaustus česnakus, pasūdykite ir pabarstykite pipirais.

Daržovėmis įdarykite pipirus. Sudėkite juos į troškintuvą arba puodą su dvigubu dugnu. Supilkite pomidorų tyrę. Jei skysčio nepakanka, įpilkite šiek tiek vandens.

Uždėkite ant vidutinės ugnies ir užvirinkite. Sumeskite petražolių stiebelius ir suberkite kalendras. Jei reikia, pridėkite druskos. Sumažinkite ugnį iki minimumo. Uždenkite puodą dangčiu ir pipirus virkite apie pusvalandį. Reikia nuolat tikrinti, ar užtenka padažo. Jei matysite, kad jo nepakanka, paimkite 3–4 šaukštus pomidorų pastos ir praskieskite stikline vandens, tada

supilkite į puodą ir dar įberkite šiek tiek kalendrų.

Patiekite pipirus su padažu, kuriame jie buvo troškunami.

Ispaniška trinta sriuba

Reikės: 3–5 prinokusių pomidorų, 1 avokado, 1 saldžiosios paprikos, keletą salierų stiebelių, 2 česnako skiltelių, 1,5 stiklinės vandens (vietoje vandens galime naudoti morkų sultis), 2 š. alyvuogių aliejaus, 1 a.š. medaus, 5 š. citrinų sulčių, pagal skonį druskos ir bazilikų.

Sudėkite visus ingredientus į kokteilinę ir išplakite iki vientisos masės. Jei norite, prieš patiekdami galite pašildyti sriubą iki 42 laipsnių temperatūros. Prieš patiekdami pabarstykite sriubą petražolėmis. Jei norite, galite sriubą papuošti ir avokado gabalėliais.

„Dėkokime už viską, ką patiriame“ ...

Besitęsianti „bobų vasara“ dar vis sukviečia į turgų daugiau prekybininkų, pirkėjų, nors apie dešimtą valandą, kaip įprasta, jų buvo šiek tiek mažiau. Pastebėjo tai ir prekeiviai, kurių manymu, „turintieji pinigų atostogauja užsieniuose, kiti gi – taupo elektrai, šildymui, vaistams ir maistui“. Pirkdama didelį kopūstą, kurio sultimis gydys skrandžio negalavimus, pirkėja Dalė ragino nepastebėti apniukusio dangaus, nes buvo įsitikinusi, kad nušvis saulė. Ir šiek tiek po vienuoliktos valandos ji prasiskverbė pro cepelininius debesis.

Turgus tęsėsi ilgai, ir apie dvyliką valandą prekeiviai skirstytis neskubėjo. Ypač būriavosi žmonės ten, kur drabužių kainos prasidėdavo nuo 50 centų už vienetą. „Reikia matuoti dėvėtus, juk neįpirksim naujų“, – apie gan gražius medžiaginius puspalčius kalbėjo juos besirinkdamos moterys. Už vieną mokėjo 10 eurų, už šiek tiek trumpesnę – 6 eurus. „Kad per trumpas gyvenimas ji paskirti daiktams, jų priežiūrai“, – sakė viena jų, užsimindama, kaip net šmirinėjimas po turgų, vėliau – po auksu pasidabinusį mišką padeda išgyventi ir didesnius rūpesčius. – Dėkokime Dievui už viską, ką patiriame, nes tai ir yra gyvenimas“. Artėjant šaltesniam bei tamsesniam metų laikui, vis daugiau perkančiųjų šiam sezonui būtiniausių prekių. Antai pirkėja džiaugėsi už tris prožektorius sumokėjusi tik vienuolika eurų. Tik suabejojo, kad jeigu atjungs žiemą kažkas elektrą, kurgi ji juos pakraus. Tik greit nuramino priėjęs kaimynas, šyptelėjęs, kad paskolins generatorių, jeigu jau taip nutiks. „Jei taip nutiks, tai nereiks jums nei mėsinių vištų, kurių pilni šaldikliai, nei tų generatorių, viską valgykit šiandien, netaupykit“, – praedama patarimą davė prieniškė Nijolė. O turguje kilogramas mėsinio namie auginto broilerio kainavo 4–6 eurus. Kaip patikino lietuviška kiauliena prekiaujančios moterys paviljone, kainų nekeliu, nes labai greit viską išperka.

Šį rytą šurmulio, gerų emocijų netrūko ir gyvuliukų turguje. Savo „daina“ dažną sutiko ant narvelio ramiai vaikštinėjantis karališkosios vištų veislės bramų gaidys, dar vadinamas vištų karaliumi. Už jį šeimininkas prašė 30 eurų. Čia pat prašėsi nuperkama karolininių dekoratyvinių ančių porėlė, už kurią prašė 120 eurų. Mokslininkų vadinama *aix sponsa* veislė verčiama kaip „vandens paukštis vestuvinėje suknelėje“. Be galo spalvingos antys, kurios maitinasi ne tik vandeniu, bet ir žeme bei medžiais. Ir plaukia, ir vaikšto, ir skrenda. O sako, kad verta išgirsti jų „skambutį“, ypač veisimosi sezono metu

– tai ilgai užsitęsęs jų švokštimas. Dar ši veislė vadinama karolino arba medžio. Buvo gerai perkamos ir vištaitės, dedančios vištos, kurių viena kainavo 7–10 eurų. Nemažas pasirinkimas buvo karakulinių, kitų veislių taikos nešėjų – balandžių. „Kodėl taip karveliai buvo mylimi, auginami 1980–1990-ais metais, kuriuos kiti dar vadina „laukiniais“, – retoriškai klausė kauniškė moteris, atėjusi į marčias netoli Prienu. – Keista, virš Vilijampolės būriais skraidė karveliai, o „karai“ vyko ištisai. Taigi, ir dabar, ko reikia, kad pasaulyje nevyktų karai, gal tik susėsti pagrindiniams vadams prie bendro derybų stalo“, – samprotavo moteris, prisiminusi net taikos nešėjų vardų kažkur kitoje pusėje Lietuvos taisy „laukiniais“ metais pasivadinusį vyrų būrį...

Išties, jeigu paukščiai padėtų nugalėti, galbūt ir gerokai brangesni būtų, greičiau nuperkami... O ūkininkai savo derlių pardavė dar įprasta kaina, kuri, žinoma, bus didesnė su laiku. Už 50 kg kviečių, kvietrugių, miežių maišelį prašė 16–18 eurų. Tik kodėl miltai kvietiniai taip skiriasi, neva ir nesveika valgyti, teiravosi viena sveikolė, kuri, kaip sakė, užaugo vakarienei valgydama „buzelę“ – iš kvietinių miltų. „Ogi todėl, kad jūsų senelio, tėvo sėtų kviečių grūdas gerokai skiriasi nuo dabartinio kviečio grūdo“, – trumpai drūtai samprotavimus išskleidė vienas ūkininkas. Taigi, laikas ir laikmečiai keičia ne tik žmones...

Ypač perkama prekė buvo viržis, nereiklus, visžalis augalas, ir sunku pasakyti, ar daugiau pirkto jų, ar chrizantemų, nes pasirinkimas buvo ypač didelis. Vieni rinkosi vienos spalvos, kurie ir pigesni euru kitu, kiti – pirkto spalvų mišrą. Vienas viržis kainavo nuo 1,50 iki 4 eurų. Viržiai nuo seno lietuvių vadinami šilajumi, šilažole, tinkami ir vėlyvam medunešiui, o jų žiedų nektaras ypatingo skonio. Galima gerti ir kvapnią šių žiedų arbatą. Viržiais prekiaujanti moteris patarė ir ant kapų susodinti prieš šalčius apdėti mulčiumi iš pušų žievių ar tiesiog spygliams. Ir „apkloti eglės šakomis“, kad geriau perziemotų. Taigi, artėjant žiemai, kurios „baisumais“ vis daugiau ir dažniau gąsdina žmones įvairūs internetai bei televizijos, galbūt išties geriau juos atsijungti ir prisiminti klasikos knygas, susirasti virbalus, siūlus, nusipirkti daugiau žvakčių... kurių liepsna ir ramina, ir nuteikia romantiškai. Beje, artėjant Vėlinėms, gausus pasirinkimas įvairių dydžių jų ir turguje. „Ar įdėklas į didelį stiklinį indą vadinasi žvakė“? – klausė prie žuvies kioskelių laukianti Rasa, tačiau aplink stovintys tik susižvalgė, ir niekas neatsakė...

Būsto nuoma: apie tai, kas svarbiausia

Kaip teisingai įforminti būsto nuomą?

Gyventojas, norintis teikti gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto nuomos paslaugas, tą gali daryti dviem būdais:

- Įsigijęs verslo liudijimą.
- Neįsigijęs verslo liudijimo, tačiau, metams pasibaigus, iki kitų metų gegužės 2 d. deklaruoiant iš nuomos gautas pajamas ir sumokant 15 proc. gyventojų pajamų mokesčių (GPM).

Kokį verslo liudijimą įsigyti?

Gyventojas nuomoti savo būstą gali įsigijęs verslo liudijimą „Gyvenamosios paskirties patalpų nuoma, neteikiant apgyvendinimo paslaugų“. Kiekvienam nuomojamam gyvenamosios paskirties objektui privaloma įsigyti atskirą verslo liudijimą.

Ką dar svarbu žinoti nuomojant su verslo liudijimu?

- Su verslo liudijimu gyventojas gali nuomoti tik gyventojams ir tik gyvenamosios paskirties patalpas.
- Verslo liudijimą galima įsigyti pageidaujama laikotarpiui (bet ne mažiau nei 5 dienoms per metus, dienos gali eiti ir ne iš eilės). Atitinkamai proporcingai už pasirinktas veiklos dienas apskaičiuojamas mokėtinas fiksuoto dydžio pajamų mokeskis.
- Verslo liudijimų kainas lemia veiklos teritorija, rūšis bei vykdymo laikotarpis. Verslo liudijimų fiksuotus pajamų mokesčio dydžius atitinkamiems metams tvirtina vietos savivaldybių tarybos, o preliminarinį verslo liudijimo kainą padės apskaičiuoti VMI įdiegta skaičiuoklė <https://www.vmi.lt/evmi/verslo-liudijimu-skaiciuokle>.
- Įsigyti verslo liudijimus galima elektroniniu būdu, prisijungus prie Mano VMI, taip pat paskambinus telefonu 8 5 2191 777 arba bet kuriame VMI teritoriniame padalinyje.

Kada atsiranda papildomų mokesčių?

Nuomojant gyvenamąsias patalpas, įsigijęs gyvenamųjų patalpų nuomos verslo liudijimą, per kalendorinius metus galima gauti 45 tūkst. eurų pajamų. Viršijus 45 tūkst. eurų, viršijanti dalis apmokestinama 15 proc. pajamų mokesčio tarifu, kaip turto nuomos pajamos, neįsigijęs verslo liudijimo.

Jeigu būstas nuomojamas juridiniam asmeniui?

Jei gyventojas savo patalpas nuomoja juridiniam asmeniui (įmonei, įstaigai, organizacijai), tai 15 proc. GPM turi išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą pajamas išmokantis juridinis asmuo. Jei gyventojas per metus negavo kitų privalomų deklaruoti pajamų, tai iš juridinio asmens gautų patalpų nuomos pajamų deklaruoti neprivalo.

Savarankiškai aktualią informaciją, paaiškinimus, atsakymus į dažniausiai užduodamus klausimus galima rasti VMI interneto svetainėje www.vmi.lt, skiltyje „Gavau turto nuomos/pardavimo pajamų“, VMI „Youtube“ kanale ir oficialiame VMI socialinio tinklo „Facebook“ puslapyje www.facebook.com/Valstybinemokesciuinspekcija.

PR Nuo spalio 17 d. keičiasi VMI klientų aptarnavimo padalinių darbo laikas

Kauno apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – Kauno AVMI) informuoja, kad siekiant efektyviau valdyti klientų aptarnavimui skirtą laiką, nuo spalio 17 d. keičiasi aptarnavimo padalinių darbo laikai visoje Lietuvoje. Rezervuoti laiką vizitui į padalinį Kauno mieste bus galima nuo pirmadienio iki ketvirtadienio, o penktadieniais klientai paslaugas galės gauti nuotoliniu būdu. Visus Kauno AVMI klientų aptarnavimo padalinių darbo laiko pokyčius galima pamatyti čia.

„Aptarnavimo padalinių darbo organizavimo pokyčiai įgyvendinami atsižvelgiant į atvykstančių klientų srauto pasiskirstymą – taip siekiame efektyviau panaudoti aptarnavimo darbuotojų darbo laiką. Tuo metu, kai tiesiogiai neaptarnaus gyventojų padaliniuose, VMI specialistai teiks paslaugas telefonu, analizuos, vertins deklaracijas ar kitus mokesčius dokumentus ir, esant poreikiui, susisieks bei bendraus su mokesčių mokėtojais, kurie nepateikė ar klaidingai pateikė deklaracijas ir kitus mokesčių dokumentus“, – teigia Kauno AVMI viršininkė Judita Stankienė, pridurdama, kad šis sprendimas leis sutaupyti ir energetinių resursų, nes dalis darbuotojų dirbs nuotoliniu būdu.

VMI visuomet ragina gyventojus aktyviai naudotis e. paslaugomis. Prisijungus prie Mano VMI ar Elektroninio deklaravimo sistemos (EDS), jos pasiekiamos gyventojui patogiu laiku – darbo dieną ar savaitgalį. Neturint galimybės prisijungti prie VMI sistemų, paslaugas visomis darbo dienomis teikiame ir telefonu 8 5 2191 777. Klientai VMI padaliniuose laukiami iš anksto rezervavus laiką vizitui.

Daugiau informacijos mokesčių klausimais galima rasti VMI internetinėje svetainėje www.vmi.lt, pasikonsultuoti su VMI specialistais mokesčių klausimais galima paskambinus mokesčių informacijos telefonu 1882 (+370 5 260 5060).

PAPILDOMA INFORMACIJA:
Klientų aptarnavimo Kauno apskrities padaliniuose darbo laikas (būtina išankstinė vizito registracija) nuo 2022 m. spalio 17 d.

Miestas, adresas	Darbo laikas
Jonava, Žemių g. 5, LT-55169	Pirmadieniais - antradieniais nuo 8.00 val. iki 17.00 val.
Kaišiadorys, Katedros g. 4, LT-56121	Pirmadieniais - antradieniais nuo 8.00 val. iki 17.00 val.
Kaunas, Europos pr. 105, III pastatas, LT-44500	Pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 8.00 val. iki 17.00 val.
Kėdainiai, Didžioji g. 17, LT-57255	Pirmadieniais - antradieniais nuo 8.00 val. iki 17.00 val.
Prienai, Kauno g. 2, LT-59147	Pirmadieniais - antradieniais nuo 8 val. iki 17.00 val.
Raseiniai, Vytauto Didžiojo g. 4, LT-60149	Pirmadieniais - antradieniais nuo 8 val. iki 17.00 val.

Nusikaltimai nelaimės

Pasigedo pinigų
Spalio 14 d. apie 12 val. 30 min. Prienu r., Veiverių mstl., namuose, miegamojo kambaryje, moteris (g. 1942 m.) pasigedo ten buvusių pinigų. Nuostolis – 1500 eurų. Įvykis tiriamas.

Pradėtas ikiteisminis tyrimas
Spalio 9 d. apie 10 val. 15 min. į Kauno ligoninę iš Birštono, Kęstučio g., namų, pristatytas ir dėl šautinių žaizdų galvoje paguldytas vyras (g. 1938 m.), kuris spalio 14 d. apie 6 val. 40 min. nuo patirtų sužalojimų ligoninėje mirė. Pirminiais duomenimis, vyras susižalojo pats. Pradėtas ikiteisminis tyrimas mirties priežastiai nustatyti.

Smurtas
Spalio 16 d. apie 12 val. 30 min. Prienuose, Alksnių g., konflikto metu, neblaivus (2.01 prom. alkoholio) vyras (g. 1972 m.) smurtavo prieš moterį (g. 1947 m.). Įtariamasis buvo sulaikytas ir uždarytas į ilgalaikio sulaikymo patalpą.

Parengta pagal Alytaus apskr. VPK įvykių suvestines

Žemdirbiams aktualūs klausimai aptarti su savivaldybių atstovais

Žemės ūkio ministerijoje (ŽŪM) susirinę savivaldybių žemės ūkio skyrių vedėjai ir specialistai išgirdo apie aktualijas ir naujoves, diskutavo ir dalijosi patirtimi savivaldybėms ir žemdirbiams svarbiais klausimais.

Žemės ūkio ministras **Kęstutis Navickas**, sveikindamas susitikimo dalyvius, pasidžiaugė galimybe bendrauti gyvai. „Pasidalinti žiniomis ir patirtimi yra ne mažesnė vertybė nei vienos ar kitos direktyvos supratimas. Todėl pastaruoju metu keliuose po regionus ir pristatome Žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 m. strateginį planą, atsakome į ūkininkų klausimus“, – sakė ministras K. Navickas.

Susitikime su savivaldybių žemės ūkio skyrių specialistais itin daug dėmesio skirta melioracijos problemoms. Nemelioruotų žemės plotų derlingumas sumažėja iki 30 proc., itin daug melioracijos įrenginių yra pasenę, prastos būklės. Šiuo metu Lietuvoje turimų melioracijos inžinerinių statinių (MIS) balansinė vertė siekia 2 227 mln. Eur, iš jų: valstybei nuosavybės teise priklauso 1 224 mln. Eur (apie 54 proc.), o ūkio subjektams – 1 003 mln. Eur (apie 46 proc.). Bendras nusidėvėjimas siekia 71,73 proc.

MIS būtina rekonstruoti, tačiau iš valstybės biudžeto daugelį metų tam lėšos nebuvo skiriamos. Apie galimą išieitį – stabilus finansavimo užtikrinimą – Melioracijos fondo įkūrimą ir alternatyvas kalbėjo

viceministras **Donatas Dudutis**, Žemės ir nekilnojamojo turto politikos departamento Melioracijos ir infrastruktūros skyriaus vyriausieji specialistai **Loreta Grigaitienė** ir **Paulius Kranauskas**.

Savivaldybėms delegaluotų funkcijų finansavimo perspektyvas pristatė ŽŪM Finansų ir biudžeto departamento direktorė **Regina Minišienė**. Ji atkreipė dėmesį, kad savivaldybėms priskirtų geodezijos ir kartografinių darbų (savivaldybių erdviųjų duomenų rinkinių tvarkymas) organizavimas ir vykdymas bei savivaldybėms priskirtos valstybinės žemės ir kito valstybės turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo patikėjimo teise – šios dvi funkcijos nuo kitų metų bus finansuojamos Aplinkos ministerijos.

Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros, žuvininkystės programų ir nacionalinės paramos departamentų vyresnioji patarėja **Laura Bružienė** savivaldybių atstovams aiškino apie Nacionalinės mokėjimo agentūros projektų vertinimo reikalavimus.

Į klausimus apie medžiojamųjų gyvūnų padaromą žalą atsakė Aplinkos ministerijos bei Valstybinių miškų urėdijos specialistai.

Parama ūkiams modernizuoti bus teikiama ir kitamet

Lietuvos ūkininkai ir 2023-iaisiais galės pretenduoti į paramą ūkiams modernizuoti. Tam bus skirta apie 38 mln. eurų. Tiek liko iš rekordinės sumos – 105,3 mln. eurų – skirtos neseniai vykusiam kvietimui teikti paraiškas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“.

Ankstesniais paraiškų rinkimo laikotarpiais paprastai būdavo skiriamas perpus mažesnis lėšų biudžetas. Šį kartą, anot žemės ūkio ministro **Kęstutis Navicko**, atsižvelgiant į pasikeitusią situaciją rinkose, trūkinėjant tiekimo grandinėms, buvo nuspręsta skirti rekordiškai didelę paramos sumą, kad visi, kurie yra pasiryžę investuoti į gamybą, tą galėtų padaryti kuo greičiau ir patirtų kuo mažesnę konkurenciją dėl tinkamų projektų finansavimo.

Rugpjūtį ir rugsėjį gauta 350 paraiškų investicinei paramai gauti už 67,25 mln. Eur. Tad bendras paraiš-

kų teikimo laikotarpiui skirtų ir nepanaudotų paramos lėšų likutis siekia 38,04 mln. Eur.

Aktyviausiai paraiškas ūkiams modernizuoti šįsyk teikė mėsinės galvijininkystės ir kitų gyvulininkystės bei augalininkystės sektorių pareiškėjai. Mažiau aktyvūs buvo pieninės galvijininkystės ir sodininkystės, daržininkystės bei uogininkystės sektorių pareiškėjai.

Sprendimai dėl lėšų perskirstymo sektoriams bus priimti įvertinus paskutinio paraiškų surinkimo rezultatus ir lėšų poreikį atskiriems sektoriams.

SIŪLO DARBA

Savitarnos kavinei Kaune reikalinga pardavėja (-as)-maisto atleidėja (-as)

Darbas slenkančiu grafiku. Atlyginimas 1200 Eur neatskaičius mokesčių. Darbo dienomis yra kambariai nakvynei.

Telefonas pasiteiravimui: 8 686 07 408, 8 686 07 280.

„Gyvenimo“ redakcijoje primami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda MALKAS, supjautas kalandėlėmis, rąstukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduodu sausas kapotas malkas, laikomas po stogu, vežame ir mažais kiekiais. Medinius lauko tualetus, pavėsinės. Išrašome sąskaitas. Tel. 8 648 61 061.

Parduoda malkas. Pristato į namus. Tel. 8 671 94 231.

PASLAUGOS

Pilnas pamatų įrengimas (nustumdymas, polių grėžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpylimas). Tel. 8 620 85350.

Betonavimo ir mūravimo darbai. Tvorų montavimas. Tel. 8 600 96 399.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras katilinių įrengimas. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 8 640 39 204.

SIENŲ ŠILTINIMAS užpildant oro tarpus
1m² kaina nuo 1,40 Eur. Tel. 8 675 7 73 23

PERKA

Gyviai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

Įmonė perka galvijus geromis kainomis. Tel. 8 613 79 515.

Įvairios prekės

Įmonė perka naudotus automobilius. Gali būti be techninės apžiūros, nevažiuojantys, išregistruoti. Siūlykite visus variantus telefonu 8 607 67 679.

Perku traktorių MTZ, T-25, grūdų sėjama, priekaba, plūgą, lėkštes, volus. Tel. 8 630 93 471.

Parduokite mišką (iki 20 000 € už hektarą). **BRANGIAI**
Gaukite įvertinimą nemokamai. 8 659 99 929

āgaras
PERKA
KARVES, BULIUS, TELYČIAS
8 620 25 152,
8 800 08 801
ATSISKAITOME IŠ KARTO!
Pagal skerdeną ir gyvą svorį. Brangiai mėsinus

KREKENAVOS
UAB „Krekenavos agrofirma“
PERKA GALVIJUS
KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVĄ SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.
Tel.: (8-614)93124
TIKRAI BRANGIAI PERKAME MIŠKUS VISOJE LIETUVOJE
Domina įvairaus brandumo ir sudėties miškai. Atsiskaitome iš karto. Sekmingai dirbame nuo 2001 m.
8-62-62-63-63
UAB „Gyrystis“ – tai saugaus sandorio garantas!

PARDUODA

Įvairios prekės

Parduoda traktorių MTZ (Belarus-80), techniškai tvarkingas, yra trivagis plūgas, kultivatorius, priekaba ir kiti padargai. Kaina – sutartinė. Tel. 8 657 49 285.

Parduodami nauji šaldytuvai ir šaldikliai „Snaigė“. Vasaros nuolaidos ir garantija 5 metai. Pristatymas į namus nemokamas. Tel. 8 675 50 466.

Naminiai sviestiniai šakociukai, grybukai ir jų asorti Jusų šventėms! Tik iš natūralių lietuviškų produktų, pagal senolių receptą. Svoris nuo 100 g iki 5 kg. Siunčiame į Lietuvos miestus ir užsienio šalis. Tel. 8 650 43 159. **Lauros kepykle.** (Adresas: Revuonos g. 48, Prienai).

Parduodame KIAULIENOS skerdeną puselėmis, lietuviška, sviilinta, kaina – 3,65 Eur/kg, puselė sveria apie 50-60 kg. Pateikiame kokybės sertifikatą, kad mėsa LIETUVIŠKA. Atvežimas nemokamas, taip pat **PARDUODAME bulves Vineta**, kaina – 0,60 Eur/kg. Tel. 8 607 12 690.

Parduodame bulves Vineta ir Laura. Kaina: 3-10 maišų – 60 ct/kg, 11-15 maišų – 55 ct/kg, 15 ir daugiau maišų – 50 ct/kg. Maišas – 20 kg, atvežame nemokamai. Tel.: 8 641 67 995, 8 607 12 690.

PASLAUGOS

DURYS – PER 3 DIENAS!

„ŽMONIŠKOMIS KAINOMIS“

Gaminu duris – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Tel. 8 653 93 193.

Kaminių įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminių valymas. Tel. 8 645 87 304.

Gaminame betoną, kalkinį skiedinį, šulinio žiedus (nuo 0,7 iki 3 m), įvairių gelžbetoninę produkciją.

Vežame žvyrą, smėlį. Atliekame metalo tekinimo ir suvirinimo darbus.

Tel. 8 687 95 399.

Kaminių valymas. Tel. 8 621 99 958.

Nebrangiai atvežame sijotą kokybišką juodžemį, maišytą su kompostu. Vežamas kiekis – nuo 4 iki 10 kub. m. Tel. 8 609 66 753.

Remontuoja skalbykles, elektrines virykles-orkaites, indaploves, džiovyklas. Atvyksta į namus. Suteikia garantiją. Tel. 8 647 55 929.

SIENŲ ŠILTINIMAS į oro tarpus
Tel. 8 696 42 020

Delfi TV programa

2022.10.20-2022.10.23

KETVIRTADIENIS

06:00 TIESIOGLIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
07:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (38)
07:30 Ūkininko Petro dienoraštis (32)
08:00 Orijaus kelionės. Niujorkas, Manhetenas, 2 dalis
09:00 Ugnikalnių takais (47)
09:30 Ugnikalnių takais (48)
10:00 Kasdienybės herojai
11:00 Delfi rytas
11:55 Kenoloto
12:00 Ūkininko Petro dienoraštis (33)
12:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (39)
13:00 Orijaus kelionės. Niujorkas, Manhetenas, 2 dalis
14:00 Orijaus kelionių archyvai
14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (33)
15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
16:30 Delfi RU. Naujienos rusų kalba
17:00 Iš esmės su A. Peredniu
17:55 Kenoloto
18:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (43)
18:30 Dviračiu per Indonezijos

džiungles (44)

19:00 Arkties paslaptys (7)

20:00 Sporto baras. Vedėjas Jonas Nainys (31)

21:00 Ką žmonės dirba visą dieną (5)

21:30 Gimė ne Lietuvoje

22:00 Ūkininko Petro dienoraštis (34)

22:28 Jėga ir Kenoloto

22:30 Feigino ir Arestovičiaus pokalbis

23:30 Iš esmės su A. Peredniu (k)

00:30 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)

02:00 TIESIOGLIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

PENKTADIENIS

06:00 TIESIOGLIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

07:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (39)

07:30 Ūkininko Petro dienoraštis (33)

08:00 Gimė ne Lietuvoje

08:30 Ką žmonės dirba visą dieną (5)

09:00 Ugnikalnių takais (49)

09:30 Ugnikalnių takais (50)

10:00 Alfo vila (5)

11:00 Delfi rytas

11:55 Kenoloto

12:00 Ūkininko Petro dienoraštis (34)

12:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (40)

13:00 Gimė ne Lietuvoje

13:30 Ką žmonės dirba visą dieną (5)

14:00 Orijaus kelionių archyvai

14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (34)

15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga

16:30 Delfi RU. Naujienos rusų kalba

17:00 Orijaus kelionės. Niujorkas, Manhetenas, 2 dalis

17:55 Kenoloto

18:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (45)

18:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (46)

19:00 Arkties paslaptys (8)

20:00 Ugnikalnių takais (35)

20:30 Ugnikalnių takais (36)

21:00 Jūs rimtai? (7)

21:30 Savaitės kriminalai

22:00 Ūkininko Petro dienoraštis (35)

22:28 Jėga ir Kenoloto

22:30 Feigino ir Arestovičiaus pokalbis

23:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (39)

00:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (40)

00:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (41)

01:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (42)

01:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (43)

02:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (44)

02:30 TIESIOGLIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

ŠEŠTADIENIS

06:00 TIESIOGLIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

08:00 Ugnikalnių takais (29)

08:30 Ugnikalnių takais (30)

09:00 Sporto baras. Vedėjas Jonas Nainys (31)

10:00 Alfo Didysis Šou (7)

11:00 Receptų receptai (6)

11:30 Ūkininko Petro dienoraštis (13)

11:55 Kenoloto

12:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (41)

12:30 Šiandien kimba (7)

13:30 Mamulės (3)

14:00 Kasdienybės herojai

15:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (39)

15:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (40)

16:00 Orijaus kelionės. Niujorkas, Manhetenas, 2 dalis

17:00 Orijaus kelionių archyvai

17:30 Orijaus kelionių archyvai

17:55 Kenoloto

18:00 Ūkininko Petro dienoraštis (31)

18:30 Ūkininko Petro dienoraštis (32)

19:00 Ką žmonės dirba visą dieną (5)

19:30 Savaitės kriminalai

19:55 Eurojackpot

20:00 Gyvenimas inkile (40)

20:30 Jūs rimtai? (7)

21:00 Medžiotojo malda (Hunter's prayer) 2017

22:30 Jėga ir Kenoloto

22:33 Medžiotojo malda (Hunter's prayer)

23:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (33)

23:35 Orijaus kelionių archyvai

00:05 Ugnikalnių takais (31)

00:35 Ugnikalnių takais (32)

01:10 TIESIOGLIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

SEKMADIENIS

06:00 TIESIOGLIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

08:00 Ugnikalnių takais (33)

08:30 Ugnikalnių takais (34)

09:00 Šiandien kimba (7)

10:00 Alfo vila (6)

11:00 Receptų receptai (6)

11:30 Ūkininko Petro dienoraštis (14)

11:55 Kenoloto

12:00 Sekmadienio Šv. Miščių transliacija

13:30 Normalūs neurotikai (3)

14:00 Sporto baras. Vedėjas Jonas Nainys (31)

15:00 Dviračiu per Indonezijos džiungles (42)

15:30 Dviračiu per Indonezijos džiungles (43)

16:00 Ūkininko Petro dienoraštis (33)

16:30 Ūkininko Petro dienoraštis (34)

17:00 Ką žmonės dirba visą dieną (5)

17:30 Savaitės kriminalai

17:55 Kenoloto

18:00 Orijaus kelionės. Niujorkas, Manhetenas, 2 dalis

19:00 Automobilis už 0 Eur (81)

19:30 Gyvenimas inkile (40)

20:00 Kasdienybės herojai.

21:00 Neracionalus žmogus (Irrational man)

22:30 Jėga ir Kenoloto

22:33 Neracionalus žmogus (Irrational man)

23:10 Dviračiu per Indonezijos džiungles (44)

23:45 Orijaus kelionių archyvai

00:

„Gimtinė – Prienu kraštas, o dabar...“

„Saugau. Myliu. Branginu“...

Kai keliaujant rudens taku driekėsi vis daugiau žilų voratinklų, o tėviškės keliukus ankstyvais rytais užklojės tirštas rūkas ilgai neišsiskaidė, ilgėjančiais vakarais vis dažniau visagaliame facebook pamatydavau šių gimtinės takučių neužmiršusių žmonių veidus. Žmonių, su kuriais sieja sielų bendrystė, kuriai neturi reikšmės atstumas ar ilgas laiko tarpas, kai nematei gyvai. Tą žmogų tiesiog jausti, girdėti jo šneką. Stai, kad ir Rasa Balsevičiūtė-Amboltienė, gimusi, augusi Lepelionyse, netoli garsios Napoleono kepurės, o parodą surengusi Alytuje, nors gyvena Marijampolėje. Kodėl gi jos nepakalbinus, pamąsčiau ir parašiau. Tik ji, sako, kad duoną minkau, kalbėti negaliu, todėl klausimus palikau meditacijos laikui, kai duona jau bus iš pečiaus ištraukta. Karštos juk valgyti dar negalima...

– Miela Rasa, stebint tave Stebulių bendruomenėje dainuojant ansamblyje „Cinka“, drauge puoselėjant amatus, tradicijas, lietuvių liaudies dainas, papročius, maga paklausti, kaip seniai palikai savo tėviškės namus, ką veiki Suvalkijos krašte ir ką ten „nusinešei“ iš savo gimtųjų namų?..

– Ilgai kaupiausi, daug permąstyti teko, nes kalba eina apie visą mano gyvenimą, visą 50 metų trunkančią akimirą. Baigiau Stakliškių vidurinę mokyklą ir išvažiavau į Suvalkiją. Dirbau Akmenynuose, vaikų darželyje, planavau stoti į Pedagoginį universitetą, nes svajonė buvo auklėti, mokyti vaikus. Garsiai svajoju, todėl svajonė neišsipildė. Svajoniau su nuostabiu vaikinui, pamilome vienas kitą, susituokėme, susilaukėme dviejų sūnų. Viso gyvenime buvo: ir šilto, ir šalto, bet jau 30 metų mes nugyvenome kartu. Sūnūs užaugo, mažasis, kuriam 28 metai, gyvena Anglijoje, dirba, studijuoja, keliauja... Vyresnysis – teisininkas, po studijų grįžo dirbti ir gyventi į Marijampolę. Mes – jauni, vaikai – dideli, vadinasi, gyventi reikia dėl savęs. Manau, kad drąsiai save gali vadinti suvalkiečių, ne vietinė, ne sūdūviė esu. Dzūkiskai kalbėti moku, nes vyras cikras dzūkas.

– Kas dabar tave „parveda“ namo? Net neabejoju klausdama, kad prisiminimų takais, o galbūt ir ne tik, sugrįžti į Lepelionis?

– Į tėviškę grįžti tik aplankyti kapus... visi išmirė, visi, kuriuos mylėjau, visi, pas kuriuos buvo galima parvažiuoti, užsukti arbatos puodeliui. Spaudžia širdį, nes takai, kuriais bėgiojau, kuriais į mokyklą ėjau – užžėlė. Tėviškėje gyvena nepažįstami žmonės. Vienintelis spindulėlis gimtojo kaimo, tai kaimynas Sigitas. Visada, kai tik pamato mūsų mašiną prie kapinių stovinę, ateina pasikalbėti. Kalbamės apie viską, kaimo bėdas, sveikatos problemas... taip gera būna sugrįžti prisiminimais į jaunystę, kai buvome jauni, kai į šokius, vykstančius Vyšniūnuose, eidavome pėsti. Kokiais emocijas sukelia prisiminimai apie šieno vartymą ar vežimą, kai esi miegojęs vos pora valandų... ech, jaunystė. Net ir Napo-

leono kepurė, nuo kalno tokia liūdna, vieniša atrodo. Nelipa vietiniai pasižiūrėti, kokia graži panorama atsiveria – neįdomu. Užlipau ir prisiminiau, kaip su pusbroliu, dar vaikai, laukdavome ant kalno savaitgalį, kada sustos vestuvinininkai. O, Dievuli, kokia šventė būdavo, kiek ir kokio skanumo saldinių pabroliai duodavo...

– Šitie divonai, tai – kaip bažnyčios vėliavos, kurios per šventes „išeina pasidairyti į šventorių, – taip atsiliėpė J. Jarašienė apie daugybę austų lovatiesių... matyt, jos austos Dzūkijoje. Ką pati esi išsaugojusi iš mamos skrynios? Tikiu, kad moki ir tas dainas, kurias ji taip gražiai dainuodavo?...

– Nepabėgome nuo kaimo, turime sodybą Lazdijų rajone. Liko mums vyro tėviškė, į kurią po mamutės mirties parvažiavo visos jos gėlės: rožės, jurginai. Negalėjome leisti, kad jos svajonė turėtų daug jurginų su jos išėjimu išnyktų. Auginame, turime daug, apie 100 kerų. Vietiniai durneliais iš miesto vadina, sako, galima veršiuoką išganyti, o jie gėlėmis užsodina. Jokios naudos ir darbas be tikslo. Išlikę keletas ir mamutės augintų, nors prabėgo 10 metų, pavyko mums juos išsaugoti. Visada, kai pavasarį su vyru juos sodiname, o rudenį kasame, juokiamės, kad mamutė balsu iš mūsų aukštybėse juokiasi. Parvažiavo į Stebulius ir mamutės austos staltiesės, rankluosčiai, divonai. Visa tai man be galo brangu, nes ir pačiai teko šėvas trinti ir siūlus sukuti. Esu tokia kaimietė, kad ir duonytę savo kepu. Tikrą, be mielių iš raugo, visokių sėklyčių pridedu: ir sveika, ir skanu. Kepu orkaitėje, bet vyras pažadėjo renovuoti senąjį duonkepį pečių. Neišgriovėme, stovi pusė virtuvės sodyboje užimdamas, bet noras kepti bandas ant kopūstų lapų, duonytę, naminį pyragą – didesnė virtuvės erdvė. Viskas miela, viskas brangu. Kas mūsų, kas lietuviška... dainos, papročiai, valgiai. Kas gali būti skaniau nei mielo draugo Arūno kepta naminė bulka, kas gali būti skaniau už kaimyno Almanto keptą kugelį...

– Kaip manai, kodėl vis dažniau randasi žmonių, kurie grįžta, nori

Jurginų karalystėje...

grįžti ir ieško savo šaknų, kuriems rūpi išsaugoti tradicijas, antai nuotraukose Tu su vyru lininiais drabužiais pasidabine, kitoje – prie jūros rinkdami gintarus raginate „patebėti gyvenimo perlus“... Kas jie jums?

– Mūsų kaime gyvena nuostabi žmonės. Viena jų Rita, kurios minčių, idėjų, norų užtektų keliems gyvenimams. Jos iniciatyva įkurta „Stebulių ateities bendruomenė“, kurios nariais esame ir mes. Tai jos dėka mamutės rankdarbiai, grojant folkloro ansambliu iš Vilniaus „Jorė“, plazdeno, džiaugėsi vis į saulę savo nuostabius raštus keldami. Daug aktyvių, nuoširdžių žmonių teko sutikti. Turime vietinį pirtininką Artūrą, susirinkę pirties malonumais pasilepinti, išsiskirstėme jau kaip grupė „Cinka“. Dainuojame visi, tekstus rašo Vilija, groja Rita... va, ir pasaulinio lygio žvaigždės. Tik sudėtinga repetuoti, vietiniai tik keturi, mes – iš Marijampolės, Virgutė ir Arūnas iš Simno. „Cinka“ nebūtų „Cinka“, mes repetuojame nuotoliniu būdu. Viso būna, visko pasitaiko, pasi-pykstame ir susitaikome, kaip visuose kolektyvuose. Tik tas begalinis noras daryti veda į priekį. Vis smagiai, vis kitaip. Kiek juoko būna, kiek mes vitamino C prisigaminame... Ko gero, net atskirą knygą būtų galima išleisti vien tik iš mūsų citatų. Visi, kaip rupūžiokai, įvairių minčių pilni...

Daina, eilės, knygos mano gyvenime užima labai svarbią vietą. Tai juk maistas sielai. Prisimenu, kai mamutė su kaimyne Janyte, pasistatę „žulikiuką“, pasidarę vietinę įrašų studiją per naktis dainuodavo. Turiu, saugau visus jų įrašus... Tik labai sunku klausytis. Kaimas, daržas, šiltnamis man ramybės oazė. Galiu „kaifuoti“ nuo ryto iki vakaro. Dirbame mes „Cukraus fabrike“, gyvename mieste, tačiau kiekvieną savaitgalį praleidžiame vyro tėviškėje. Su bendruomene daug keliaujame, daug žmonių sutinkame – nuostabių, nepiktų, nesavanaudžių. Gera „dušioje“ pasidaro, nes žinau, kad dar ne viskas euru matuojama, ne viskas tik dėl savęs daroma. Ne piniguose ar jų kiekyje laimė, laimė, kai esi sveikas, kai tavo artimi žmonės sveiki... Viskas taip laikina ir trapu.

– Alytaus kolegijoje neseniai atidaryta paroda iš tavo asmeninės kolekcijos, pavadinta „Išlik ra-

Jau trisdešimt metų kartu...

▲ Smagi pirtininkų kompanija tapo koncertuojančia grupe „Cinka“. Po koncerto dvare. ▼

mus“. Papasakok plačiau, kas tai? Tavo pomėgis, hobbis... iš kur tokia meilė katinams? Ir kodėl toks įdomus parodos pavadinimas?

– Turiu dar vieną „durnystę“, tai – begalinę meilę katinams. Gyventi Marijampolėje ir nemylėti katinų – negalima. Miesto įkūrėja grafienė Pranciška Butlerienė labai mylėjo kates. Mieste daug erdvių su katyčių skulptūromis, yra Butlerienės kačių kiemelis. Ir ši meilė katinams neplanuotai ir netikėtai mane aplankė. Nusipirkau mielą stovėlį papuošalams su katinu – gražu. Dar puodelį, dar lėkštutę, dar porceliano katinukas interjere tiko ir prasidėjo... Dabar turiu apie 700 vienietų katinų statulėlių iš porceliano, keramikos, medžio... Gyveno jie ramiai sodyboje, kol nepamatei mūsų Vilytė. Tai yra Vilija Padimanskienė, kuri dirba Alytaus kolegijoje Alytaus švietimo darbuotojų tobulinimosi padalinio vedėja. Sako, kad reikia vežti katinus į Alytaus kolegiją, tegul visi mato ir visi semiasi katiniškos ramybės. Ilgai įkalbinėjau, tik jos užsispyrimo dėka

mano katinai į platų pasaulį pasidavė. Kiek aš jai visokių reikalavimų iškelčiau, oi, žinai, tarsi vaikus išleidau. Žinau, kad saugūs, mylimi, globojami. Lapkričio mėnesį paroda atkeliaus į Simno biblioteką. Paroda vadinasi „Išlik ramus“... Mokslininkai jau seniai įrodė teigiamą katinų poveikį žmonėms. Manoma, kad net žiūrint į nuotraukas, skulptūras kyla nuotaika, vadinasi – ir serotonino, vadinamo laimės hormonu, lygis, kartu mažėja – kortizolio streso hormono. Namuose taip pat dvi laimes turime – Liusė ir Adolfina. Sergančias vyras iš kaimo parvežė. Pasveiko ir liko būti miesto padužomis. Prieš tai turėjome katiną Tūką, 18 metų išgyveno. Taip ir gyvenu – niekuom neypatingai...

– Labai ačiū, Rasa, be galo greitai skubančiame laike už laiką, skirtą pasivaikščioti prisiminimų ir dabarties takais, už pasidalijimą įdomiomis mintimis bei išvalgomis.

Palma Pugačiauskaitė

Iš parodos „Išlik ramus“ kolekcijos.

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastiogyvenimas

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketav@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
REMIMO
FONDAS

remia rubrikas
„Jaunimo skvernas“
„Tai, kas
išaugina...“ ir „Esu
saugus, kai žinau...“

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais – 1400 egz., šeštadieniais – 1750 egz.
Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus
spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 315) 73786.

**ALYTAUS
SPAUSTUVĖ**